

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Malloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za ... so poštn. proste

lasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 24.

»Naprejeva« številka obsredah
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetsko-delavske zveze.

Stane letno 60 Din, — mesečno 5 Din.

Žrtve nevednosti.

Naš program zahteva v II. delu med občini političnimi zahtevami pod 6. točko: »Oborožitev vsega ljudstva«. Marsikak površni čitatelj te knjižice bi si lahko mislil, da socialisti res zahtevamo, naj vlada najame kakšno novo korupc. posojilo, naj zanje kupi pri Italijanih ali pa pri kakšnem francoskem ali ameriškem konsorciju (kjer je pač dražje in večja provizija) za vsakega državljanja, ki je izpolnil tretje leto: po 1 revolver. 1 strojnico, par bomb in par tisoč nabojev. Ne, tako si socialisti tega niso predstavljali. Pojem milice zahteva demokratizacijo vsega javnega življenja, demokratizacija pa ne pomeni anarhije, ampak stvarno sodelovanje vseh polnoletnih državljanov potom javnih samoupravnih korporacij, v katerih odločujejo odgovorni odbori. Orožje bodi spravljeno v skladiščih in v slučaju nevarnosti ga odbori razdelijo in nosijo odgovornost za ta čin. So tudi drugi načini milice, vendar pa ni nikdar nihče mislil na to, da bi dal orožje v roke ljudem, ki ne poznajo javnih poslov (t. j. politike), ali pa ki še celo izjavljajo, da jih nočejo poznati in se zanje sploh ne brigajo.

Seveda so politični pojmi zelo zmešani v naših časih povojne anarhije. Razni demagogi so v službi kapitalističnih mogotcev zapeljevali ljudstvo iz ekstreme v ekstrem, zlorabljali posamezne resnice za pobijanje drugih resnic, tako da so vse resnice postale končno le prazne fraze in da se je ljudstvo v svoji nevednosti teplo med seboj za te fraze, dočim so se demagogi vsemu smejali, ker so imeli tem večji dobiček, čim večja je bila neumnost. Narod, vera, domovina, država, ustava, napredek — ali niso vsi ti pojmi padli v blato zaradi zlorabe? In ker so padli v blato, jih ljudstvo ne priznava več, ker ljudstvo ne mara blata. Ker jih ne priznava, se ne briga zanje, ne briga se tudi za vse drugo, kar je z njimi v zvezi, vse pušča v nemar in ostaja nevedno in bedno, tako da niti najnavadnejših pojmov o družbi in njenem ustroju ne pozna več, če jih pa pozna, jih pozna v nasprotnem pomenu: kako bi moglo n. pr. spoštovati demokracijo, če pa pozna demokrate in njih stranko? Politični pojmi so pri nas tako zmešani, da je preprostu človeku skoro nemogoče zbrati posamezne resnice v harmonično celoto.

Rodbina, ki bi morala tvoriti v sedanjem družabnem redu temelj vse družbe, je popolnoma razbita. Med očeti in sinovi ni prav nobenega stika. Oče pozna življenje in njegovo trdo šolo, pa hoče sinu dopovedati svoje, sin ne pozna drugega kakor svoj lastni jaz in svojo pravico na življenje. Dokler mu oče izpolnjuje njegove želje po uživanju, hodi domu vsaj jest, ko pa oče ne zmaga več in se mora sin ozreti po lastnem zaslužku, potem je prepada med očetom in sinom nepremostljiv. Imamo sinove, ki svojega očeta niti ne pogledajo, če ga srečajo, ga niti ne pozdravijo.

Enako je med brati in sestrami. Ti bi se lažje razumeli, ker so se sodobno razvijali, in ni med njimi časovnega prepada, toda tudi krajevni in osebnostni razločki delajo nepremostljive prepeke. Ko so naši dedi postali in podložniki državljanji so se začele razvijati narodnosti. Razvijale se pa niso po resnici, ampak po trenutnih koristih, zato poznamo brate, izmed katerih je eden Slovenec, drugi Nemec, tretji Madjar. Prvi se je oženil z Nemko, bil je kot državni uradnik preganjan, živeti je moral med Nemci, predčasno je umrl; njegova prva hči, ki je bila še od njega vzgojena, je Slovenka, vsi drugi otroci pa so Nemci. Če govore taki ljudje o nacionalističnih idealih, so kratkomočno lažnivci, imamo pa tudi lopove, ki izpreminjajo svoje narodnostne ideale kar po večkrat, in čim večkrat jih izpreminijo, tem bolj trdovratno lažejo, da so idealisti.

Kakor z narodnostjo, tako je z drugimi resnicami, ki bi morale tvoriti temelj prepričanja in po katerih bi moral vsak urediti svojo pripadnost. Zaradi ljubezenskih spletk izpreminjajo ljudje svojo barvo, zaradi gostilniške družine preidejo ljudje iz stranke v stranko, zaradi kakšne neumnosti, ki so

jo storili, izginejo iz svoje dosedanje družine in v kratkem jih najdemo med nasprotniki. Koliko ljudi imamo, ki so v zadnjih letih že v vseh strankah „poskusili svojo srečo“! Ne samo demagoge, ampak tudi na tisoče in tisoče poštenih navnežev, ki so šli pogledat, če so druge stranke kaj boljše ... Ali je treba še več dokazov, da so politični pojmi zmešani?

Ali se je potem kaj čuditi, če najdete dva brata vsakega v nasprotnem taboru, pa oba v uniformah. Prav tako, kakor smo to videli v svetovni vojni, le s to razliko, da sta bila tam oba radi svojega državljanstva prisiljena pretepati se in nositi vse gorje svetovne vojne, tukaj pa sta prisiljena le od svoje nevednosti. Poznamo n. pr. fanta, ki je na očetov račun brezskrbno živel, hodil za dekleti, prišel tako v ozračje šišenske „Svobode“ postal nje član in s časom po Korunovi in Kristanovi vrvi predelal vse faze te od Kons. društva za Slov. protežirane podružnice „Svobode“ in tudi udarništvo, t. j. socialistično orjuno. V tej se je posebno izkazal in je dandanes njen kapitan ali komisar ali kaj. Teh zmožnosti si je nabral v kinematografih in jih je tudi praktično izvrševal: črna maska, ki je strašila in strahovala po Šiški in bila tudi predmet časopisnih poročil, je bila po velikem delu njegova iznajdba in delo. Da je tak fant kakor nalašč ustvarjen za glavarja Udarnikov, to Koruni vedo, da pa ni za delo, to vemo mi, ki ga od blizu prav dobro poznamo. Kaj porečete, če napišemo (ne nje mu in očetu na žalost, ampak javnosti v tolažbo, da si ne bo delala prevelikih skrbi zastran Orjune,

ki je bo kmalu konec, če bo konec krvavih kinematografij): njegov brat je padel v Trbovljah kot glavar šišenske Orjune! Če bi bili trboveljski socialisti tudi tako nezavedni, da bi se dali zapeljati od Korunovcev k ustanovitvi Udarnikov in če bi jih tudi tako srbele pesti kakor Orjuno, in če bi na 1. junija tudi sklicali v Trbovlje vse Udarnike iz Slovenije, potem bi se lahko zgodilo, da bi oba brata padla v medsebojnem boju vsak za svoje „ideale“.

Kinematografski ideali so to, pa nič drugega. Pašić seveda jih podpira, ker pri tem neredu vsi pozabljajo, da jugoslovansko ljudstvo nima stanovalja, Pašić pa kot reprezentant Jugoslavije kupuje za jugoslovanski denar hiše v tujini, da ima zlasti v sovražnem Berlinu ulico hiš, ki jo imenujejo Pašićevo ulico. Za čigavo narodnost se bijete, Orjunaši? Za čigav socializem se bijete, Udarniki? Nad kom se hočete maščevati za svojo nevednost? Ne maščujte se nad svojimi očeti, ki imajo le ta greh, da so vas preveč ljubili. Ne maščujte se nad svojimi brati, ki so vas izdali le s tem, da so drugače neumni kakor vi. Ne maščujte se nad ljudmi sploh, ki si z delom služijo svoj kruh. Maščujte se nad nevednostjo, ki je edina kriva za vse žrtve, ki so padle na obeh straneh. Maščujte se nad kinematografi, pa ne z razbijanjem, ampak s tem, da jih boste ignorirali, dokler ne začno namesto krvavih in nesramnih dram prinašati poštene in poučne filme, ki so nam toliko potrebni. Maščujte se nad alkoholom, prenehajte uživati ta strup, pa bo kmalu konec vsega nereda in njegovih žalostnih žrtev!

Pozor, volilci občine Škofja vas!

Občinske volitve v Škofji vasi se bodo vršile dne 16. junija nepretrgoma od 7. zjutraj do 6. zvečer.

Cenjeni volilci, kmetje in delavci!

Premislite naslednje točke:

1. V pretekli dobi je uvedla dosedanja večina v občinskem odboru davek na vino. S tem davkom sta bila udarjena kmet in delavec, kmet, ki ni mogel vina tako prodati, ker ga premalo stoji, in delavec, ker si ga ni mogel kupiti, ker je zaradi tega davka predrago.
2. Klerikalci hočejo še uvesti davek na jabolčnik. Kdor hoče plačevati od svojega lastnega pridelka-jabolčnika, kdor še nima dovolj visokih davkov, tisti naj le voli klerikalce.
3. Kdor hoče, da bo občina kupovala pasje znamke po 1 Din in jih prodajala po 5 Din, kakor je delala dosedaj, tisti naj le voli klerikalce.
4. Kdor hoče imeti za župana tistega človeka, ki vam je ob času vojne rekviriral živež in živino — [ali ste že pozabili na to?] — tisti naj voli klerikalce.
5. Kdor hoče plačevati občinske doklade, kakor je to pri vas že leta in leta, poleg tega pa še voziti po slabih cestah, tisti naj le voli klerikalce.
6. Kdor hoče plačevati davek na pse, ki ga hočejo uvesti klerikalci, tisti naj jih le voli.
7. Kdor hoče, da se uvede davek na peteline, tisti naj le voli klerikalce.

8. Kdor hoče plačevati cestni davek, vrh tega pa še hoditi na tlako, tisti naj le voli klerikalce.

9. Kdor hoče še nadalje hoditi na občino po živinske potne liste in tam čakati na milost v uradnih dneh in urah, tisti naj le voli klerikalce. Ali ne bi bilo mogoče živinskih potnih listov na več krajih izdajati?

10. Kdor hoče, da ga bo občina črnila namesto branila, naj le voli klerikalce.

11. Kdor hoče, da se bo vsakemu županu dajala pokojnina (penzion) naj voli klerikalce. — Vsi drugi pa, ki niste za to, da se zgodi, kar ste čitali tukaj, tisti, ki se zavedate, da ste tudi ljudje, ki bi radi imeli za svoje delo dostojno plačilo, ki bi radi, da bi se vaše delo spoštovalo, bodisi da je kmetovo ali delavčevo delo, vi, ki se zavedate, da je skoro vsak slovenski kmet tudi delavec, vi, ki se zavedate, da sta kmet in delavec glavna stebra človeške družbe, vi, ki mislite s svojo lastno pametjo, se gotovo ne boste več pustili imeti od klerikalcev za norca, vi vsi, ki bi radi, da bi se zboljšale občinske razmere, vrzite kroglico v socialistično skrinjico, ki je v Škofji vasi

tretja skrinjica!

Socialistična organizacija v Škofji vasi se bo trudila izboljšati in popraviti občinske ceste, ki so zdaj popolnoma zanemarjene in strašno slabe.

Socialistična organizacija v Škofji vasi bo za branila davek na jabolčnik (če zmaga), ki ga hočejo klerikalci uvesti.

Pravo

Schichtovo - milo z znamko „Jelen“

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah.

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

Socialistična organizacija bo skušala odpraviti ali vsaj znižati tudi davek na vino.

Nadalje bo socialistična organizacija zabranila davek na pse in peteline, če bo zmogala.

Sploh se bo socialistična organizacija v Škofji vasi na vso moč trudila, da vam bo občina mati in ne mačeha. Trudila se bo za vaš blagor, kolikor se bo le dalo in kolikor bodo dopuščala sredstva. Torej, delavci in kmetje-delavci, vrzite v pondeljek 16. junija svoje kroglice v

socialistično skrinjico, ki je v Škofji vasi tretja!

Preteklo nedeljo je vojniški gospod župnik pridigal in zabičeval ljudem, da naj volijo krščanske može. Če bi pa g. župnik vedel, kakšni so ti krščanski može, bi s studom pljunil na nje. Saj so med njimi ubijalci nedolžnih ljudi, zakonolomci, najhujši bogokletneži itd. In take ljudi si še g. župnik upa imenovati krščanske može! Ali jih ne poznate, g. župnik, ali se ne sramujete takšnih krščanskih mož? Ali so to kristjani? O, dolina šentflorjanska!

Razno.

Kukavice pravijo v „Delavcu“, da ne iščejo ne mest, ne slave, ne blaga. I seveda jih ne iščejo, ker slavno sede na mestih pri blagu.

Strokovna komisija, Kons. društvo za Slov. in sorodni „socialistični“ zavodi imajo mnogo nastavlencev, zato ima „Socialist“ mnogo urednikov. Tako se zgodi, da drug drugega ne vidijo. Eden izmed njih mora imeti precej v želodcu g. Toneta Gmajnerja, Golouhovega prijatelja in sobojevnika iz Maribora, ki sta še zdaj oba enakih nazorov in idealov, samo da jih je eden dosegel pri klerikalcih, drugi pa pri g. A. Kristanu. Ta neroda (tisti namreč, ki ima Gmajnerja v želodcu) je napisal v „Socialistu“ zelo grd napad na Gmajnerja, poln bratomornega boja. S tem se je pregrešil proti Kristanovemu in „Socialistovemu“ programu, ki zahleva veliko stranko brez napadov, še bolj pa proti souredniku Golouhu, ki gotovo ne bo trpel takih napadov na svoje idejne bratce. Grdo je, da je to napisal, še grše je, da so drugi uredniki to izpregledali zlasti g. Uratnik, ki se je zaklel, da „Socialist“ ne bo napadal. G. Gmajner namreč zdaj iz idealne ljubezni do sv. Kruha brani v klerikalni „Straži“ neke svetnike in njih kipe, tista nekolegialna neroda pa piše v „Socialistu“ 6. junija takole: „G. Gmajner prav dobro ve, da so v Rusiji temeljito pomedli s takimi stvarmi in kot nekdanji nepomirljivi boljševik, ki je prodal za ljubi kruhek svoje moči klerikalni reakciji, gotovo ni prodal svojega prepričanja, čeprav mora pisati proti „socialistom“ — radi kruha.“ Bojimo se, da bo nastal zaradi tega nerodnega napada pri Kristanovcih razdor in da je rdeči velelok ogrožen. V interesu konsolidacije delavstva rotimo vse ljudi dobre volje, da to popravijo, ker je delavstvo že do grla sito umazanega blatenja in brotomornega boja sploh. Za pokoro naj molijo vsak po 5 očenašev k svojemu idealu in patronu — sv. Kruhu.

Okróg trboveljskih dogodkov. Dne 3. junija so pokopali v Trbovljah sledeče delavske žrtve: Jakoba Ozebka, rudarja, 60 let, strel v trebuh; Jožo Zupanca, delavca, 36 let, strel v pljuča; Albina Frica, delavca, 27 let, strel v trebuh; Ivana Rozina, rudarja, 68 let, strel v pljuča; Franca Fakina, delavca, 21 let, strel v glavo. Ozebek in Rozina sta bila ustreljena „slučajno“, demonstracije se nista udeležila. „Zagonetna“ Fakinova smrt je svojo zagonetnost že izgubila, čeprav se vladni preiskovalni organi, demokrati, radikalski in orjunaški listi na vso moč trudijo „zagonetnost“ toliko časa vzdržati, da vse skupaj izgine ljudem iz spomina: Fakina so na zverinski način ubili orjunaši, ki so znani, čeprav še ne aretirani! Značilno za način, kako se „preiskava“ vodi, so sledeči fakti, nekateri le med premnogimi: Nanaglomala pokopanega Fakinovega trupla oblasti začetkom niso hotele odkopati, da se natančno preišče, šele sedaj po preteku celega tedna so ga; 19 delavcev so aretirali takoj, 4 orjunaše pa šele potem, ko se je že vsa javnost začela zgražati nad partizanskim postopanjem „mero“-dajnih faktorjev; v Beograd je na povabilo pravosodnega ministra odpotoval višji državni pravdnik dr. Domenico. Tam bo dobil „instrukcije“ zaradi trboveljske morije. Neodvisnost sodnikov je pri nas kratkoročno prazna fraza. Vlada je prepovedala vse shode in demonstracije v zvezi s trboveljskimi dogodki. Seveda ni storila tega zato, da se prepreči eventualni novi spopadi, temveč le radi tega, da pridemo preko Trbovelj, ki so za vlado in vso njeno podrepištvno eno najsraviteljše poglavlj, čim preje zopet na dnevni red, to je: k novim sramotam, ki bodo manj očitne. Ampak mi delavci 1. junija ne smemo pozabiti in ga ne bomo, kakor ne bomo nikoli pozabili 24. aprila. Naj pišejo vladni reptili, kolikor hočejo o svoji nenasilnosti, 1. junij bo vsako njihovo besedo razorožil; naj grmi „Slovenec“ kolikor hoče proti vladnemu sistemu, ki je povzročil prvi junij, mi vemo, da imajo klerikalci od 24. aprila 1920. sem roke še vse krvave od delavske krvi in da se s to krvjo še vedno hvalijo [poglej n. pr. v prvomajski „Naprejevi“ številki članek „Dve klerikalni lopovščini“] Dan 24. aprila in 1. junij pa moramo obdržati v spominu, da saldiramo v orga-

nizacijskem delu tudi tisto prekleto zapeljano in desperatno „komunistično“ gibanje, ki pošilja delavsko maso pred buržoazne cevi in nože zato, ker je za vsak drugačen razrednobojni nastop popolnoma nesposobno.

Ljubljanski obč. svet je bil po novem velikem županu dr. Baltiču razpuščen. Gospod Baltič navaja v tozadevnem ukazu 6 točk, s katerim utemeljuje razpustitev, glavna utemeljitev je pa zakon o zaščiti javne varnosti in reda. Vse te točke seveda ne bodo nič spremenile dejstva, da se je gospod doktor takoj ob svojem nastopu proslavil z dejanjem, ki bi je vsaki demokraciji v obraz, z enim tistih nasilij, ki našo državo postavljajo v eno vrsto z Mussolinijevo Italijo. Za vladnega komisarja v Ljubljani je imenovan dr. Krejči.

Štrajk v Zagrebu. Za 9. tm. napovedani orjunaški shod v Zagrebu je oblast prepovedala, ravno tako tudi protestni shod proti nacionalističnemu terorju, ki so ga sklicali Hrvatska seljačka republikanska stranka, Starčevićci in „neodvisni“. V protest proti tej drugi prepovedi so opozicionalni Zagrebčani napovedali za 10. tm. 3urni generalni štrajk. Vsi javni lokali, trgovine itd. so bili zaprti, policijske patrulje so hodile sem in tja in so razganjale ljudi, če so se zbirali po več skupaj. Ustavili se sploh niso smeli. Na Jelačićevem trgu je strazil kordon 30 mož, na Zrinjskega trgu sta stali 2 gruči po 30 mož, oboroženih s puškami. Po mestu so hodile 3članske patrulje. Izvršilo se je tudi nekaj aretacij, množice pa so kljub patruljam vzklikale svobodi, republiki in dol s Pašićevim režimom. Štrajkale so tudi pošte in drugi državni uradi. razen železničarjev. Kolodvori so bili namreč strogo zastraženi in so dobili vsi železniški uslužbenci prepoved udeležiti se štrajka pod takojšnjo odpovedjo službe. Pomembnejših izgrediv ni bilo.

Radíc je šel v Moskvo pogajati se radi pristopa svoje stranke h komunistični kmetski internacionali. Komunisti so razbili delavsko gibanje. Se jim bo prav spodobilo, če razbijejo še kmetsko. Na Bolgarskem so ga že.

V Solunu je bilo pri nekem spopadu med policijo in stavkujočim tobačnim delavstvom ubitih 37 delavcev.

V Krakovem se je pričel ogromen proces proti soudeležencem pouličnih bojov v novembru l. l. za časa železničarske stavke. Samo prič bo zaslišanih 228.

Nemška vladna kriza je končana. Dosedanji kabinet dr. Marxa, ki ga tvorijo sredinske stranke brez socialnih demokratov, ostane na krmilu.

Ameriško posojilo Nemčiji je bilo v washingtonskem senatu odklonjeno.

Millerand je odstopil, torej bo Herriot vendarle sestavil levičarsko vlado. Finančni minister Marshall, ki mu je Millerand poveril sestavo vlade, je pri prvem nastopu propadel. Časi reakcije so na Francoskem pač končani.

Kako si pripravlja potni list. Norveška buržoazija, ki je drugače precej pohlevna, je začutila potrebo, pokazati se enkrat kot prava buržoazija. Zaprla je celo vrsto komunističnih voditeljev zaradi protivojaške agitacije. Ta eksperiment se ji utegne zelo slabo izplačati.

Angleška delavska vlada se je odločila, da razpiše za jesen nove državnozbornske volitve.

Izjava. Širijo se govorice, da sem pristopil k Orjuni. Podpisani izjavljam, da nisem bil nikoli član Orjune in to tudi sedaj nisem. Govorice so izmišljene. Toliko javnosti v vednost. — Slavko Puškar, brivec v Trbovljah.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“. Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 252. Hrvatska.

Medeni muholovec „Medos“
polovi vse muhe. Dobi se v vsaki trgovini. Zahtevajte izrecno „MEDOS“.

Iz stranke.

Izredni stvankin zbor SSJ in KDZ se bo vršil po sklepu zadnjega kongresa v dnevih 15.—17. avgusta. Za odmero števila delegatov bodo služile obračunske tabele za mesece maj, junij in julij in sicer po številu rednih članov (ne zamudnikov!). Toliko v opozorilo.

Danes teden bo objavljena tabela organizacij, ki so obračunale za maj. Kar pride s pošto v pondeljek zjutraj, bo še upoštevano, vse drugo pojde med zamudnike v tabelo za junij.

Bivši predsednik naše stranke g. Franjo Koren je dvomil, da ima pokrajinsko tajništvo vse dohodke in izdatke točno vpisane. To je hotel podpreti z dvema potrdiloma iz strankinih blokov z dne 26. VIII. 1922 (znesek Din 1716:50) in z dne 6. IX. 1922 (znesek Din 3000—). O priliki revizije strankinega knjigovodstva je ugotovilo strankino nadzorstvo na zahtevo pokrajinskega tajništva sledeče:

Podpisana potrjujeva, da sta zneska Din 1716:50 z dne 26. VIII. 1922 in Din 3000— z dne 6. IX. 1922 točno in pravilno vpisana v poslovnih knjigah, prvi pod šte. 2355-22, drugi pa pod šte. 2405-22. K zadevi pripominjama le to, da je jako žalostno za

človeka kot takratnega predsednika, da ni imel toliko pridnosti in poguma, da bi se bil prepričal o rednem poslovanju one organizacije, kateri je načeloval.

V Krškem, dne 8. junija 1924.

Ciril Böhm, l. r.

Martin Umek, l. r.

Jesenice. Vsem članom kraj. org. Jesenice v vednost. Na odborovi seji 1. junija se je sklenilo, da se bodo vršili redni sestanki vsako 1. nedeljo v mesecu dopoldne ob 9. v prostorih „Delavskega doma“. Dolžnost vaša je, da se sestankov polnoštevilno in točno udeležite.

Izredni sestanek se bo vršil v nedeljo 22. junija dopoldne ob 9. istotam. Na dnevnem redu je med drugim tudi vprašanje občinskih volitev na Jesenicah, ki so določene na dan 17. avgusta. — Anton Thaler, tč. tajnik. — [Sodrugom Jeseničanom priporočamo, naj na tem sestanku obravnavajo tudi Svetkovo trditev na shodu 1. junija v Velenju, da tvori jeseniško organizacijo le par osebnih prijateljev s. Jerama. Op. ur.]

Misljinje. V slovenjegraškem okraju se bodo vršile občinske volitve 10. avgusta. Radi tega sklicuje krajevna pol. organizacija KDZ v Misljinju sestanek vseh članov in somišljenikov za 22. jun. ob 9. dop. pri s. Fr. Krajncu v Št. Ilju z dnevnim redom: 1. Občinske volitve. 2. Razno. — Dolžnost vsakega člana in somišljenika je, da pride in pove svoje mnenje ter da odboru smernice. Kdor ne pride, pa pozneje blati odbor in druge, da niso socialisti, ker ne delajo tako, kakor on misli, ta bi je samega sebe po zobeh in se smeši. — Tajnik.

Pragersko in okolica. Dne 15. junija ob 3. popoldne se bo vršil v Opravišev gostilni na Pragerskem javen ljudski shod, katerega priredijo, kakor že objavljeno, po dogovoru z dne 27. aprila t. l. organizacije Cirkovce, Šikole, Gorica, Sp. Poljskava in Pragersko z dnevnim redom:

1. Pomen in pravila Skupnega doma.
2. Agrarna reforma.
3. Slučajnosti.

Predposvetovanja so bila izvrstno obiskana in zanimanje je veliko, torej je upati na uspeh. S tem pozivljamo vse somišljenike, da se shoda udeleže, kjer bodo sami odločevali s premišljenimi nasveti o nameravani akciji. Sodrug in sotrpini, pokažite, kako se zavedate, da je le v lastnem delu rešitev! Žal, da moramo začeti šele graditi, kar so naši predniki zamudili. Gospodu Golouhu, kateri je hotel 1. junija na strokovnem shodu reševati svojo čast, ki ga pa nismo klicali, saj poznamo njegovo delo, dajemo s tem priliko, da se shoda udeleži s „šarf-rihtarjem“, saj nam je obljubil, da bomo Pragerčani obešeni, seveda po njegovi justici. Mi mu bomo pot posipali za njegovo izjavo s cveticami. Mislimo pa, da je že sam precej na klopi. Torej na svidenje!

Gospodarstvo.

Dne 11. junija 1924: „Sloga“ r. z. z o. p. [bodoci „Skupni dom“]: 129 članov s polno vplačanimi deleži, med njimi 9 žen [705%]. Hranilnih vlog 53.043:65 Din. Ali je tvoj odstotek že zraven? Ali čakaš, da bo prej sklada polna?

Valute. Dolar je reden 83:80—84:80, lira 3:64—3:67, francoski frank 4:25—4:30, čehoslovaška krona 2:46—2:49, 100 avstr. kron 11:80—12 p; V Curihu velja 100 dinarjev 14:85—14:95 švic. frankov, 1 švic. frank Din 6:95.

Vestnik „Svobode“.

Del. izobraž. društvo „Svoboda“, planinski odsek podružnice v Celju prireja vsako nedeljo izlete. Vabimo vse prijatelje narave k obilni udeležbi. Točnejše informacije v društveni sobi. Gaberje št. 20. Odbor.

Šoštani. Ker se v nedeljo 1. junija ni vršil občni zbor „Svobode“, se bo vršil v nedeljo 25. 5. 1924, ob 9. dopoldne v dvorani hotela Union.

Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, 2. tajnika, 3. blagajnika, 4. kontrolorjev, 5. volitev novega odbora, 6. raznolost.

Zeleti bi bilo, da se sestanejo 1 uro pred njim vsi odseki, da pregledajo svoje delovanje v preteklem letu. Izvolijo odsekovke predsednike in blagajnike in nato poročajo na občnem zboru o delovanju odsekov. Obenem opozarjamo, da je naša dolžnost, da se točno ob uri vsi brez izjeme saidemo, da bo vsak navzoč pri vsakem glasovanju. Opozarjamo pa tudi vse one, kateri so zaostali s članarina ali društva kaj dolgujejo na en ali drug način, naj poravnajo še tekom tega tedna vse dolgove, če ne smo prisiljeni vsakega izmed teh črtati in ne bodo imeli dostopa na občni zbor! Prinesite vsi članske izkaznice, da se kontrolirajo. Po občnem zboru se sprejemajo novi člani in članice. Odbor.

Dopisi.

ZADNJA KOCKA JE PADLA!

Po Celju in okolici so mnogo govorili, da so socialisti okoli g. Korena zvezani s celjskimi demokrati. Te govorice so nastale radi bratskega objema, ki ga je imel g. Koren. socialist, ki se meri po žemljah, z demokrati v celjski mestni hranilnici, nadalje z demokrati v bolnišnici, Zvezni tiskarni itd.

Vse te stvari so javnosti še malo znane, razen Zvezne tiskarne, o kateri je „Naprej“ javno poročal. Da temelje te govornice na resnici, naj služi za dokaz naslednje dejstvo: Tetka „Nova Doba“ je priobčila članek o volitvah v občino Okolica Celje, v katerem se nahajajo med drugimi sledeči odstavki:

„V četrtek so se pojavile na deski okoliške občine celjske od politične oblasti potrjene kandidatne liste peterih strank za volitve v občinski zastop, ki se vršijo dne 16. junija t. l. Naštevamo jih tu po vrstnem redu, po katerem bodo postavljene za iste tudi volilne škrinje: 1. Lista Slovenske ljudske stranke. 2. Lista Socialistične stranke Jugoslavije. 3. Lista Splošnega socialističnega delavstva. 4. Lista Gospodarske stranke in 5. Lista Nepolitične občinske stranke.

Druga lista je izrecno razredna. Na njej stojijo imena delavcev, ki se smatrajo za stranko Jugoslavije. To listo vodi dosedanji župan okoliške občine, ki je po vsem dosedanjem delu morda sprevidel, da se v gospodarski občini z eno samo delavsko razredno stranko ne da vladati.

Tretja lista nosi obilježje internacionale, brezdomovinstva in močno diši po Moskovitstvu. Je to odcep od prvotne celotne socialistične stranke v naši državi, delavstvo, ki hoče pod geslom boljševiškega proletariata imeti besedo nad vsem, kar daje urejenim gospodarskim razmeram hrbtnico, to je, ona hoče gospodariti s tem, kar drugi sloji občini doprinasajo, da pa sama ne prispeva ničesar in hoče živeti le na stroške drugih.“

K tem opisom bi ne bilo treba komentarja, ker govorijo stavki veliko več, kakor bi bilo potreba. Tetka „Nova doba“ nas, ki smo postavili „Splošno socialistično delavsko listo“, imenuje brezdomovince, da močno dišimo po Moskvi itd., pa to nič ne de. Naš odgovor je: „Gorje onemu, katerega hvalijo kapitalistične cunje, kakor je „Nova doba“, ker ta je dal že davno svinji groš, da bi se za njega sramovala. — Gad.

POZIV TRBOVELJSKEMU DELAVSTVU!

Pri žalostni tragediji, ki se je odigrala med Orjuno in neodvisnimi v nedeljo 1. jun., moramo pripomniti, da so se pri tej moriji udeleževali tudi ljudje, ki imajo najmanj povoda, z revolverji v rokah letati po cesti za mirnimi delavci, ker so odvisni izključno od delavskih grošev. To so razni trgovci in obrtniki. To si naj delavstvo dobro zapomni za tiste slučaje, kadar nese svoje trdo prislužene krajcarje ljudem, ki vam ob priložnosti grozijo z revolverji in zažigajo delavske domove. Zato imejte eno samo misel: Nobenega groša požigalcem in pretepačem! Bomo vsaj videli, koliko časa bodo obstajali brez naših grošev. To bo edini odgovor, ki bo zalegel. Če bo dobro izveden, ne bo čez eno leto nobenega orjunaša in demokrata več v Trbovljah. Vsak naj se tudi zaveda, da je gospodarsko osvobojenje delavstva prvi pogoj za uresničenje socializma.

Jesenice. Občinske volitve na Jesenicah so razveljavljene na pritožbo krajevne organizacije SSJ, ker je okrajno glavarstvo na temelju netočnih izjav radi klerikalnih intrig ob volitvah razveljavilo kandidatno listo SSJ. Nove volitve so odredene za dan 17. avgusta. S tem je uničen globni načrt jeseniških Kristovih namestnikov, ki so hoteli z intrigami in vplivom, ki ga še imajo na šibke duše, doseči, da bi še nadalje nemoteno paševali ter razpolagali in gospodarili, kakor bi jim bilo ljubo, predvsem pa, da bi vsaj teh rdečkarjev-socialistov ne bilo v občinskem odboru. Ti so jim trn v peti. Zato se je kaplanček Pivk baje zaklel, da mora socialistično listo razveljaviti ter tako na prefrigan način rešiti — vsaj za enkrat — potapljačo se klerikalno ladjo. Pa če bi bilo treba v dosego tega namena poslužiti se še tako umazanih in nepoštenih sredstev, to je Kristovim namestnikom seveda vseeno, poglavitno za nje je vladanje, ker so vse druge koristi v tem zapopadene. Kot dušnemu pastirju se mu je končno posrečilo s pomočjo njihovih podrepanikov v tovarni, da je našel na socialistični kandidatni listi šibko dušo, ki jo je potem z jezuitsko diplomacijo obdelal in zbegal ter pripravil tako daleč, da je dotični kandidat izjavil, da ni podpisal kandidatne liste SSJ. Drugi dan pa ga je — prav kakor mož postave zločinca — na vse zgodaj dvignil iz postelje ter hajdi na glavarstvo, da tudi tam poda lažnivo izjavo, saj to ni greh, kadar je v korist klerikalcem. Da pa je bila aretacija po vseh predpisih glede varnosti popolna ter da bi dotičnik ne prišel med potjo s kakšnim socialistom skupaj ali pa mogoče sam v sebi dobil toliko spoznanja in energije, da bi ušel, je bilo poskrbljeno na ta način, da je bil kot pomožni organ dodeljen neki kaplan Gabrovšek, ki se je ravno tiste dni — najbrž slučajno — potikal po Jesenicah ter delal veter za klerikalce. Oba moža postave sta vzela „zločinca“ v sredo medse na voz ter ga peljala tri ure daleč na glavarstvo, čeprav vozita v isti smeri dva vlaka dopoldne, to vse zaradi tega, da ni mogla priti žrtev do možnosti samostojno misliti o stvari, ker bi to njunemu čednemu namenu lahko škodovalo. Tako se jima je posrečilo, da je okrajno glavarstvo našo kandidatno listo razveljavilo. Klerikalci so tedaj triumfirali, misleč, da je zmaga dosežena, in res so dobili absolutno večino, čeprav so dobili komaj dobro četrtino glasov od vseh volilnih upravičencev. Toda

veselje klerikalcev je bilo kratko, sodišče je bilo drugačnega mnenja, razsodilo je pošteno na temelju preiskave, da je bila lista SSJ nezakonito razveljavljena. Na temelju te razsodbe so bile razveljavljene občinske volitve ter odredene istočasno ponovne za 17. avgusta. Tako so nadle lepe klerikalne nade v vodo. Žrtev pri vsej stvari pa je bil tisti kandidat, ki je več veroval v kaplana, nego v sebe in v organizacijo — dobil je 3 dni zavora in plačilo stroškov, in pa občina, ki je zbog klerikalnih manevrov prišla sedem mesecev pozneje do rednega, od občanarjev izvoljenega občinskega odbora. To sem napisal zato, da socialistom ter delavskim volilcem sploh pokličem v spomin, kako je bilo, zato da se potrudijo in poskrbijo, da za bodoče volitve preprečijo klerikalcem in vsem nasprotnikom že vnaprej vse račune, tako glede morebitnih lopovstev pred volitvami kakor tudi njih gospodarjenja v občini po volitvah. Sodrugi, volilci, delavci, od vas je odvisno, ali bodo gospodarili v občini ljudje, katerim je vseeno, ali pridejo pošteno ali nepošteno do cilja, glavno jim je, da pridejo, saj potem bodo delali, kakor bodo hoteli, namreč tako, kakor bo njim koristilo, ti, trpin, mali kmet ali delavec, ti pa molči, ti ne smeš v občini ničesar govoriti, tvoje koristi in želje niso tam zastopane, Če boš v občini pravil, ki vam pritičejo, torej na delo za Socialistično stranko Jugoslavije, na delo za to, da bodo v občini zastopane vaše želje, da bodo varovane vaše koristi! Na delo! V organizacijo! Nič ne koristi zabavljanje in tarnanje posameznikovo, posameznik ni nič, le v razredni socialistični organizaciji je tvoja moč, le potom dobrih močnih organizacij si boš pridobil svoje pravice, tako v občini kakor v državi. Torej na delo!

Ježica. Blizajoče se občinske volitve naše klerikalce tako skrbje, da so se začeli po svojih cunjah kar z imeni hvaliti. Janko Dolničar in Franc Dobovšek se tako hvalita, da ju noben Jud ne prekosi. Kakor pa ni preveč dobro judovsko nad vse hvaljeno blago, tako tudi ta dva nista brez masla na glavi. Pozabila sta, da se maslo ob solčnih dnevih topi in pri volitvah se bo tako stopilo, da bo Dolničarjeva stranka postala tako majčkna. Da bo nevedni župan Kos neizogibno padel, Janko Dolničar je bil 1. 1920. hud socialdemokrat in komunist, ki je najbolj udrihal po klerikalcih, da so največji škodljivci delavstva in je Zaloška cesta njihovo delo. Med vojno so klerikalci gonili delavce v vojaško službo in njihov tedanji župan Vinko Ahlin je prizadjal Dolničarju nepozabne krivice, seveda tudi drugim delavcem. Torej, Janko Dolničar, povej vendar, kako moreš hvaliti danes tako slabo blago, ko ima vsak Jud boljše? Če si ti pozabil vse gorje, ki so ga povzročali oni, kateri so še danes na vaši kandidatni listi mi, delavci, pa nismo tega pozabili in bomo 15. junija vsi kakor en mož pometali kroglice v delavsko škrinjo, ki bo na drugem mestu. Še se teli maslo! Ali si pozabil, Janko Dolničar, kako si še na letošnjem občnem zboru gasilnega društva hvalil, da si najzmognejši za načelnika? In vendar se je gasilno društvo ustanovilo brez tebe in je brez tebe vse dolgove plačalo. Ne pozabimo največjih požarov 1. 1912 na Ježici in v Tomačevem, kjer tebe ni bilo zraven. Ustanovne člane ti blatiš po svojem umazanem časopisu in vsi so še danes člani ter se jim poznajo opekline po vsem telesu. Ali te ni sram, da si letos tako nesramno ovadil predsednika Dežmana, da je rajši pustil funkcijo in izstopil iz društva, kjer je bil 16 let, kakor da bi še dalje prenašal hvaljeno judovsko blago? Člani bi mu še bili vedno zaupali, če bi bil ostal. Ta ne bo volil vas, čeravno je član Orla. — Ob nedeljah hodijo ljudje od maše, Janko Dolničar, krščanski socialc pa stoji s svojim pajdašem zunaj cerkve, da se mu maslo še huje topi. Če bi kršč. soc. organizacija dala kaj na program, bi izključila takega člana, ravno isto priporočamo tudi gasilnemu društvu. Tudi klerikalci se te sramujejo, toda gliha vkup štrija, in ta gliha je suspendiran žandar Franc Dobovšek. Dalje so na klerikalni listi: še en žandar, en paznik, nekaj vojnih dobičkarjev in tistihi, ki so priganjali delavce med vojno na fronto. zraven teh pa še dva študenta, še ne doktorja, ki sta dobila od lastnega izobraževalnega društva nezaupečno. Delavci, hodite previdni in volite 15. junija vsi delavsko listo, ker le tu so pravi zastopniki delavnega ljudstva. Vsak, ki bo volil klerikalce, bo s tem napisal zase in za vse druge „Einberufungskarte“, da bodo gonili vse delavce po raznih frontah kakor 1. 1914. Volite drugo škrinjo, da bo zmaga naša!

[Op. ur.: Na Ježici socialistična lista ni bila vložena, ker socialistične organizacije tam ni. Razumljivo pa je, da nam je delavska lista bližja nego vsaka druga. Če je delavska lista na Ježici res delavska lista, to pa naj presodijo tamošnji delavci sami.]

GOSPOD UREK IN MORALA.

Ker sta si ta dva pojma med seboj zvesta pomočnika v nevarnosti, to se pravi, ker vsaj g. Urek moralo prav pogosto na pomoč kliče, smo se odločili objaviti naslednji dopis:

Blagorodni gospod urednik!

Prosim vas, da bi sprejeli ta moj dopis v prihodnjo številko Slov. gosp. in v Stražo. In Vam bom v tem slučaju večkrat kaj poročal. Prosim pa mojega imena ne izdati nikomur, če bi zanj vpraševal.

Vas pozdravlja in postaja Vaš zvesti prištaf in naročnik Miha Sotelšek, Blatno pri Brežicah, — pošta Pišce.

„Globoko. Od kar je zavihrala čez našo občino neizprosna samostojna [zastava], imamo priložnost opazovati marsikatero zanimivost iz vrst naših vaških mogotcev. Izmed vseh modrijanov se sveti učena zvezda v podobi našega pridnega župana, birta, mlinarja itd. g. Molana. To je res dragocena pridobitev za našo občino. Če pridete po hudem naporu preko luže in neznosnega blata končno vendar srečno do 20 korakov od ceste oddaljene županove hiše, pardon do urada, najdete tam g. župana, ponosno z umerjenimi koraki, zbočenimi prsi — pravi tip bivšega oficirskega sluga — navzgor strlečo glavo, s srepim pogledom stopati po nepometeni sobi gor in dol. Kar strah vas obide pri pogledu na tega visokega gospoda in ne veste, bi jo s klobukom, ki Vam je nehoté sam zlezal pod pazduho, pobrisali nazaj skozi duri ali bi se drznili ogovoriti njih visokost. No, po dolgem [času] se omehta tudi srce g. župana, da se ponižajo dol do Vas s prezirljivim pogledom. Ko mu skesani poveste Vaše želje in grehe, tedaj pa začne vedno pripravljeno in tavzenthkrat žaljen[?] izgovarjanje. Gospod župan nimajo časa, tiskovin, niti kolekov, akt se je zametal, kar je pri njegovem tako vzornem redu sicer zelo čudno, in še drugih takih izgovorov slišite na tucate. Končno pa morate zopet domov ne da bi kaj opravili, ter morate priti jutri drugič, tretjič ali desetič, dokler se vam ne posreči zalotiti v uradu g. tajnika — ki pa ima tudi za agitacijo za samostojno več dela in skrbi kot za urad — da vam končno reši zadevo. Nečuden škandal je za našo občino, da ima župana, ki kljub svoji nadutosti in visokosti ni zmožen napisati niti navadnega naslova na kuverto brez tajnika. Četudi imamo v obč. toliko sposobnih in delavnih naših somišljenikov krščanskih mož, ji načeljuje mož, ker je samostojnej, ki nosi sicer glavo pokonci kot prazen klas, v kateri pa ni drobiža. Če pa se zbere v uradu, ki je obenem birtija, nekaj pivcev, ki so po sodbi g. župana bolj pičle pameti, takrat se pa prelevi iz modrijana župana pravcati zelo zgovorni učenjak. Ker nič ne bere in nič ne ve, Vam začne razlagati o politiki, državi in vseh mogočih stvareh take reči, da se Vam v začetku ježe lasje, pozneje pa se Vam začne obračati želodec, ne da bi vedeli, če je to od njegovega izbornega vina ali od gorostasnih neumnosti, ki ste jih kot izrodek njegove prazne domišljave glave morali poslušati. Nobel pa so tudi ta gospod, Ko je bil sedanjí poslanec, samostojni Urek, še župan si je nabavil kočijo. Zato so si mislili g. župan, da ne smejo zaostati in so si tudi oni omislili nobel kočijo, da se bo poznalo, kdaj se fura župan globoški. Ker se je pri zadnjih občinskih volitvah vršila velika bitka za županski stolec med samostojno zlahto in sicer Kene-Molan, so za bodoče, da ne pride več do sporov, razdeliti ulogo lepo sporazumno takole: Urek je za nič več, zato bo šel v penzijo in se namerava posvetiti edino še svojemu mlinu, ali pa si postavi tvornico za gumij. Kene mlajši bo župan, seveda če ga bo kdo izvolil, da dobi še on kočijo. Lesinšek bo poslan v ljubljansko oblast za konzula. Gospod Molan bo postal državni poslanec in ker z Urekovim predsedniškim mestom ni zadovoljen, hoče pri tem biti najmanjše kak minister in si bo postavil še večjo palačo, kot je Urekova in bo tudi redno vsak teden vsaj enkrat pometena. Lepšina bo dvorni dobavitelj dobre kapljice s svojo znano pristno mešanico. Kostevc bo položil med tem izpit za odpiranje pisem na pošti in bo zato odlikovan z najvišjim redom Samostojne kmetske stranke. Da pridobijo bivše komuniste, sedanje socialiste, na svojo stran, bodo postavili Jože Germovška in Franca Cizlja za višja godna nadzornika, ki bodo pazili, da gozdi ne postanejo pregosti. Franc Germovšek bo imenovan za direktorja Samostojne kmetske stranke, ekonoma v Ljubljani, za manufakturno oddeljenje. Martin Umek bo višji žel. preglednik za nadzorstvo priljage in bo skrbel, da se preobloženi železniški vozovi pravočasno olajšajo. Jože Hotko postane, ker ima zelo dober glas, nočni čuvaj in bo devetim župnijam okrog klical nočne ure. Pri tem bo meril širjavo cest, podnevi pa lečil stekle pse in študiral snago lastne hiše itd. Prihodnjč dalje.“

Kdo je to pisal in komu? Miha Sotelšek iz Blatnega pač klerikalnemu „Slovenskemu gospodarju.“ Ne, to ni povsem točno. Dopis je bil sicer napisan za „Slov. gosp.“, objavljen pa ne, po naključju je prišel v druge roke, ki ga imajo še sedaj dobro shranjenega in vsakomur na vpogled. Zato so priče na razpolago. In tudi Miha Sotelšek ga ni pisal, čeprav ta človek baje v resnici živi, temveč g. samostojni prvak in bivši narodni poslanec SKS g. Urek ga je bil še za časa svojega poslanovanja sestavil in si izposodil tuje ime, da razgali svoje politične pristaše in nasprotnike, ki si upajo o njegovih moralnih kvalitetah imeti svoje posebne nazore. S tem, da ta njegov dopis in pismo na uredništvo „Slov. gosp.“ objavljamo, mislimo, da se bo krog oboževalcev Urekovih moralnih kvalitiet vendarle zvečal. Samo še dve opombi: Kar je v dopisu med oklepaji, to smo po smislu dostavili mi. Tudi slovniško smo kakšno malenkost spremenili, saj je razumljivo, da ima g. slovenski narodnjak Urek kakor o morali tudi o slovenski slovniči izključno svoje nazore.

Velenje-Škale. Na shodu 1. junija smo sklenili, da ne bomo dali nobenega poročila v list, ker smo Svetku tam povedali, kar mu gre. Ker pa „Socialist“ št. 23 piše, da so se delavci v Mežici, Črni, Velenju, Zabukovici itd. izrekli za zdrav delavski pokret, moramo priznati, da piše resnico, vsaj kar se tiče Velenja. Delavstvo je za zdrav delavski pokret, pa ne v tem smislu, ki si ga predstavljajo generali pri Strok. komisiji. Da smo mi razvili agitacijo, da se delavstvo shoda udeležiti, smo storili zato, da vas tudi indiferentni del. spoznajo. G. Svetek nam je pripovedoval, da imamo samo 2 soc. poslance. Čisto pravilno mu je odgovoril sodr. Valenčak, da g. Divca ne smatra za soc. poslanca. Ko sva s sodr. Valenčakom intervenirala v Beogradu radi naših zadev, nama je na svojem stanovanju povedal, da bo interveniral. Čeprav smo mu pa nato večkrat pisali in poslali znamke za odgovor, nam ni nobenkrat odgovoril. Obrniti smo se morali potom nekega delavca na posl. Pušenjaka, ki nam je takoj poslal pojasnila. Ni čuda, da delavstvo zgubljaja vero v samega sebe. Če bi tudi Pušenjak ne hotel odgovoriti, bi midva s sodr. Valenčakom ostala lažnivca, ker se ne bi mogla izkazati, da sva bila res v Beogradu. Svetek nam je tudi povedal, če hočemo imeti na strok. kongresu primerno zastopstvo, naj gledamo, da bomo imeli najmanj 500 strok. org. članov. Povedal nam je, da imajo na pr. Jesenice 800 strok. org. Teh 800 da je gotovo bolj zavednih kot Velenjčani. Politično organiziranih pri Bernotu da je komaj par osebnih prijateljev s. Jerama, vsi drugi so Korunovci, drugače si ne moremo razlagati. Svetek nam je tudi povedal, da se je s. Jeram prepričal pri Strok. komisiji, da je vse laž, kar je pisal „Naprej“. „Delavec“ da se upravlja posebej, „Socialist“ tudi posebej. Zakaj ste se pa potem prestavili iz „socialistične“ tiskarne? [Sicer pa ima besedo s. Jeram. Op. ur.] Kakšen načrt imajo glede volitev v del. zavarovalne inštitucije, nam ni nič povedal. Toliko glede shoda. Glede okrožnice, ki jo objavlja s. Arh, sem tega mnenja: Vemo da si je Arh pridobil pri vseh sejah ožjega in širšega odbora zaupanja. Vemo tudi, da je Arh na strok. sestankih že pred celjskim kongresom blatil s. Bernota, češ, da ne sme biti več poslanec niti strankin tajnik. Učil nas je, da naj pošljemo na kongres v Celje najbolj prefrigane, da Bernot pade. Kot član širšega odbora sem mnenja, da gre Arh lahko takoj, če hoče, ker je maravnost razmetavanje denarja, da pri tem majhnem številu članstva vzdržuje „Unija“ 2 nastavnice. Radi izrednega unijskega zbora je pa stvar sledeča: Po unijskem pravilniku § 12., odst. 7., se skliče izredni unijski zbor, če to zahteva načelstvo ali pa 1/3 članov. Tak zbor ima pravico, da sklene, kakšno naj bo obvezno glasilo „Unije“. Svetek nam je povedal, da kot manjšina ne bomo imeli na pokr. strok. kongresu pravice veliko govoriti. Zvedeli smo tudi, da je imel s. Arh od 25. pr. meseca predavanja po Koroškem. Sodruzi v Mežici in Črni bi nam mogoče vedeli povedati, ali so bila to javno razglašena strok. predavanja, ali so se vršili kakšni razgovori med posamezniki. Dve poti sta: Ali gremo s centralo vred h Kristanovcem, ali pa naj določi izredni unijski zbor nadaljnje smernice. — **Jože Rednak.**

Trbovlje. Primoran sem, da objavim v „Lj. glasu“ nekaj, kar je bilo namenjeno v „Delavcu“. In to radi tega, ker se uprava „Delavca“ iz nas vseh, ki ne trobimo v njen polit. rog, naravnost norca brije in nas kratkoma prezira. Ker je bilo zadnji čas precej razburjenja po naših časopisih zaradi cepljenja v strok. organizacijah, sem se jaz takoj namenil, podati svoje mišljenje v našem strok. listu „Delavcu“, ker sem tudi sam član načelstva „Unije sl. rud.“. Dopis sem poslal 29. V. na upravo „Delavca“, a je romal, kakor nešteto drugih, v koš. Če sem v dopisu kaj drugega pisal kakor to, kar je fakt, o tem naj sodijo sodruzi po Sloveniji. Dopis se glasi:

„V našem strok. glasilu „Delavcu“ št. 21. sem čital v prvem članku, da sklicuje Strokovna komisija na dan 1. junija za vse važne kraje strokovne shode. Po shodih naj se vršijo skupne seje, na katerih bi referenti raztolmačili novi pravilnik GRŠJ. Do tu je vse v redu. Ni pa v redu to, da se pošljejo kot referenti na shode tudi taki, ki niti člani Strokovne komisije (in njenih org.) niso. Novi pravilnik in priprave za pokrajinski kongres se mi zdijo tako važne, da je treba pri tem sodelovanja vseh strok. organiziranih delavcev. Ni prav, če se štujiijo zraven ljudje, ki ne spadajo več v strokovni pokret. Če želite, da ostane strokovni pokret zdrav, pustite, da bomo delavci sami odločevali, kajti mi smo tisti, ki bomo morali vse dobro in slabo prevzeti na svoje rame. Če bi se vse to upoštevalo že preje, ne bi bilo toliko kritike proti sodrugom iz Strok. komisije. Ravno zadnja seja načelstva „Unije slov. rud.“, katere član sem tudi jaz, se je bavila tudi s člankom „Nesramnost“ v „Napreju“, 41. številka. Tudi mi, ki smo člani SSJ, katere list je „Naprej“, se nismo strinjali s tem člankom in smo sklenili resolucijo, katere je bila že objavljena v „Delavcu“. Poudarili smo na seji, da je krivdo iskati na obeh straneh. Kajti na eni strani je prevelika nestrpnost, na drugi strani se pa tudi nekoliko nalašč zadržuje in to v škodo vsega strok. pokreta. Mi smo že na širši seji „Unije sl. rud.“ dne 10. II. povedali Uratniku, da zahtevamo sklicanja pokraj. kongresa v najkrajšem času, ker so se razmere od zadnjega kongresa precej spremenile in je čas, da pride zopet volja čla-

nov do veljave. Ni nam vseeno, kakšen bo strok. pokret, ker smo dovolj izkušali pri razkolu 1. 1920. in vemo, kako težko je na novo graditi. Zato vas pozivljamo, ravnajte se po željah in volji članov, ne pa ljudi, ki ne spadajo v naš pokret. Na ta način ostane strokovni pokret lahko še enoten, drugače bo prepozno.“

Tega članka „Delavec“ ni hotel objaviti. Tako tudi ni objavil resol. trb. konference „Svobode“ z dne 11. V. 1924., katere je bila poslana najprvo njemu kot ofic. listu „Svobode“. Sele potem, ko „Delavec“ je ni objavil, se je poslala „Napreju“. Potem pa še pišejo v „Delavcu“: „Niste se varali“. Jaz pa vam rečem: Zadnje čase nas varate v strok. pokretu in v „Svobodi“, ker ne upoštevate tega, kar zahteva večina članov, bodisi v strok. org. kakor tudi v „Svobodi“. Zato je skrajni čas, da napoveste dan, kdaj se bo vršil kongres. Ta naj odloči, kdo ima prav. Toliko za danes, prihodnjic več. — **Leopold Majdič, rudar.**

Brežice. [Križev pot šolskega sluga na meščanski šoli.] Na tukajšnji meščanski šoli je zaposlen kot sluga bivši vratar južne železnice v Trstu. V šoli je služboval 5 let, 2 leti kot sluga na ljudski šoli 3 leta pa na meščanski. Mož je že precej star, ali šola je bila v najlepšem redu in zelo čista; ali g. ravnatelj ga je posebno zadoje čase na vse načine šikaniral, samo da se ga iznebi. To vse radi svetega egoizma, s katerim je g. ravnatelj obdarjen v polni meri. Šolskega slugo hoče izriniti, da bi vsa dela opravljala služkinja, katero bo v ta namen dobil. Tu bi se dalo pisati na dolgo in široko, pa pustimo to. Sluga je pred nekim časom zbolel in ni mogel izvrševati svojega poklica, pač pa je vse naredila njegova žena. Tedaj je g. ravnatelj s težkim srcem podpisal nakazilo za njegovo borno plačo reci in čitaj 400 Din mesečno, s pripombo: Saj ste bili bolni, niste nič delali! — Ne vemo kaj bi g. ravnatelj rekel, če bi sam zbolel in bi ga druge učne moči nadomeščale, pa bi mu kdo pri plači dejal: Vi ste bili bolni, niste nič delali! — Tukaj se vse neha. Šolskega slugo je zdravil zdravnik bolniške blagajne g. dr. Hudolist. Ko je sluga dobil od g. ravnatelja neko nejasno in vso zmedeno odpoved, je 4. 6. vprašal g. zdravnika: Kaj mi je sedaj storiti, ko so me vrgli bolnega na cesto? — Ojoj, to je bil ogenj v strelhi! Gospod doktor je namreč tudi predsednik upravnega sveta meščanske šole, akademično naobražen orjunaš itd., pa se je nad revežem zadr, da ima popolnoma komunistične nazore. Rekel mu je: Vi ste čisto navaden hlapec in mi vas ven vržemo kadar hočemo! — Na slugino pripombo, da je tudi hlapec človek, je g. doktor popolnoma pobesnel. Vsega obžalovanja vredno je, da rabi akademično naobražen človek v 20. stoletju tako surov ton napram kakemu trpinu zraven tega pa da je še zdravnik bolniške blagajne To naj si delavstvo zapomni, kaj bi delali takile gospodje žnjim, če ne bi imelo svojih organizacij! Prav lepa slika so ti dogodki tudi za to, kako znajo višje naobraženi orjunaši delati z ljudstvom, po drugi strani pa pravijo, da ga hočejo rešiti. Bog nas jih obvaruj! Ob priliki se še povrnemo k temu. Videli bomo, kako se bo reč razvijala in bomo take gospode pokazati javnosti, kakršni so!

Žalec. Prosvetni oddelek za Slovenijo je dovolil zopetno otvoritev I. razreda meščanske šole in odredil vpisovanje na dan 30. junija in 1. julija t. l. od 8. do 12. dopoldne v ravnateljski pisarni. Sprejmejo se dečki in deklice, ki so z dobrim uspehom dovršili 5. šolsko leto. Trajni obstoj tega za Savinjsko dolino prepotrebne učnega zavoda je zagotovljen. Postopoma se razširi v popolno štiri-razrednico, ki bo imela kmetijski značaj. Oziralo se bo pri prirodoepisnem pouku zlasti na naše savinjsko dolsko vzorno hmeljerejo. Še potrebni učni prostori se dozdajajo v določenem roku. Z učnimi nazorili bo kar najbolje opremljena, da bo ustrezala vsem modernim zahtevam ter jamčila za najboljše učne uspehe. Celjske meščanske šole so že danes prenapolnjene; zategadelj bo ta žalska meščanska šola v središču Savinjske doline vsem Savinjanom tembolj dobrodošla, iz nje bo izhajal naobražen kmetijski, obrtniški in trgovski naraščaj.

SPOVEDNE SKRIVNOSTI.

Slavica se je pripravljala k prvi spovedi. Napisala je svoje grehe na listek, ki ga je slučajno našla mama. Tam je bilo pisano med drugim: „Prešestvujem.“

Mama: „Kaj se to pravi?“

Slavica: „Kadar kaj dobrega skušaš, jem rada, kadar pa slabo, pa ne maram.“ [„N“ 157/22.]

Čitajte naš tisk!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

11. VI Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 30. 0

ZA BIRMO nudi ure, zlatino in srebrnino najceneje v veliki izbiri

▲ IVAN PAKIŽ, Ljubljana, Stari trg štey. 20. ▲

Kosta Vukašinović palača Ljublj. kredit. banke

Priloga veliko izbiro modernih moških ženskih in otroških **čevljev** Samoprodaja tovarne „Petovia“, „F. Z.“ „Popper“, „Tiptop“

Delavski čevlji po 125 Din.

Glede kakovosti in finosti ima blago svetoven sloves.
Cene strogo solidne! Postrežba točna.

Bolni živci

povzročajo vse mogoče bolezni, neznosne glavobole, želodčne muke, bolezni mišic, slabosti, razdražljivosti, nerazpoloženje za delo, slab spomin, besanico, nemir, sitost življenja.

Zdravi živci

so izvor zdravega čutenja in čustva čistote, veselja za življenje, dobrega spanja, volje za delo, vztrajnosti in snage. Izčrpani živci postajajo spel sposobni za delo z uporabo one stvari, ki je neobhodno potrebna sestavina možganov, mozga v hrbtnici in živcev. Moje sredstvo ni nobena tajnost medicine in od 1000 in 1000 zdravnikov je priporočena, ker odvarja novo življenje živcev. Ono temelji na strogo znanstvenem postopku, a deluje brzo in sigurno. Čez moje podružnice, ustanovljene v vseh evropskih državah, pošiljam na hitro roko ta mesec

20.000 brezplačnih zavojčkov

skupaj z dr. Lichtsom, izvrstno razpravo o pravilnem negovanju živcev. Pišite torej še danes na:

Ernst Pasternack

BERLIN S. O. Michaelkirchplatz 13, Odd. 524.

POZORI!

Pleskarstvo, slikarstvo, črkoslikarstvo in vsa dela spadajoča v to stroko izvršujeva po najnižjih cenah in solidno. Prevzameva tudi dela na deželi. Za mnogobrojna naročila se priporočata slavn. občinstvu

Petek in I. Langof

Moste pri Ljubljani — Društvena ulica 43.

Blago za obleke

in perilo, izgotovljene obleke za moške in ženske in otroke, kakor sploh vso manufakturno blago se dobi najboljše in najceneje pri

I. N. Šoštarč, Maribor

Aleksandrova cesta 13.

Ustanovljeno 1852.

Poljanska cesta 8. **TEOD. KORN, LJUBLJANA** Poljanska cesta 8. (preje Henrik Korn.)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Napeljava strelvodov. Kopališke in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Po nižani ceni

kupite sedaj samo trpežno češko

in angleško blago za moške

in ženske obleke in razno perilo

v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik

CELJE, KRALJA PETRA CESTA ŠTEV. 5.

NAŠI IZDELKI:

Dvojnoslada ržena žika
v rdečih savitkih,

Dvojnoslada ječmenova žika
v modrih savitkih,

Slajena ječmenova žika
v zelenih savitkih
so najboljši!

Zahtevajte le žiko!